

Tercera Jornada Internacional

Reparant el passat

Justícia Històrica i Colonialisme

Barcelona | 25-26/10/ 2023

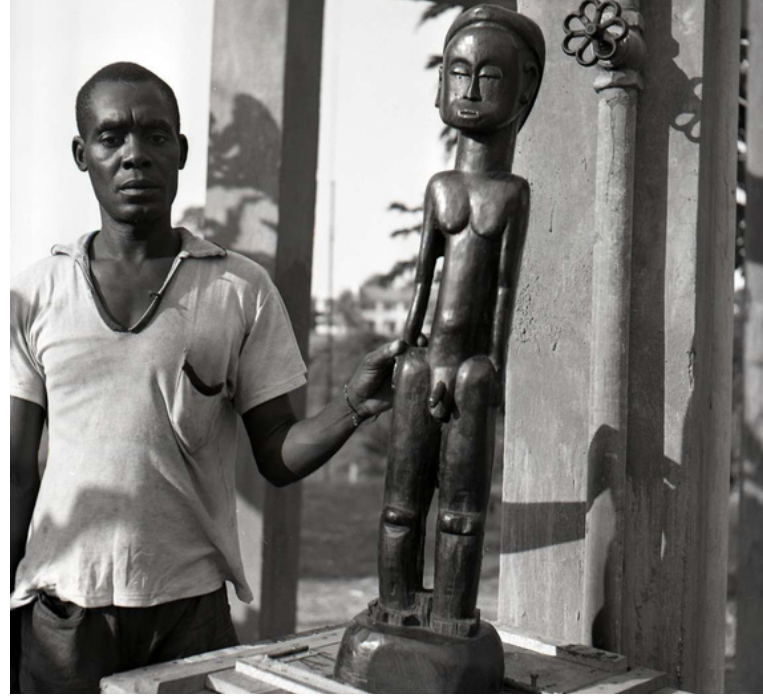
Museu Etnològic i de les Cultures del Món
c/ Montcada, 12-14

Activitat gratuïta amb inscripció prèvia.
Més informació: europeanmemories.net

Idiomes: català, castellà i anglès. Hi haurà servei
d'interpretació simultània.

Direcció científica: Jordi Guixé, PhD
Coordinació: Celeste Muñoz, PhD

Organització: Observatori Europeu de Memòries de la
Fundació Solidaritat UB (EUROM) i Museu Etnològic i de
les Cultures del Món - Ajuntament de Barcelona.

Third International Seminar
Repairing the past
Historic Justice and Colonialism

Des de l'any 2021 el Museu Etnològic i de les Cultures del Món i l'Observatori Europeu de Memòries organitzen les jornades internacionals Reparant el passat amb l'objectiu de reflexionar i apropar els debats sobre la descolonització del patrimoni i dels museus. L'origen de les peces d'aquestes institucions, les formes com s'exhibeixen i els seus usos són, entre d'altres, qüestions que impliquen des de debats de caràcter legal sobre possibles restitucions fins a propostes de transformació dels discursos museogràfics que visibilitzin i contextualitzin les estructures de dominació colonials, les relacions de poder i les seves conseqüències fins al present.

En aquesta tercera edició de Reparant el passat es presentarà el projecte (Tr)afican(t)s (UB-Fundació Solidaritat), una iniciativa pionera per tractar la traçabilitat i situar l'origen de les col·leccions marroquines, guineanes, filipines i senegaleses de diversos museus catalans. Entre les activitats que s'impulsen en el marc de (Tr)afican(t)s es troben els Tallers de Diàleg Interculturals, un espai de reflexió que busca apropar les col·leccions dels museus a les comunitats a les quals pertanyen, explorant la memòria col·lectiva que generen els objectes i el context d'obtenció. El segon dia de les jornades diversos representants de museus estatals i europeus exposaran els reptes, les iniciatives i els problemes que totes aquestes qüestions plantegen a les institucions, situant possibles abordatges, els seus potencials i els seus límits. Finalment, les jornades tancaran amb una conferència de Clement Emeka Akpang (Institute for Advanced Study).

Dimecres 25 d'octubre del 2023

17:00-19:30

16:00 - 16:30

Registre de participants:

16:30 h

Benvinguda institucional

▪ Carles Vicente, director del Museu Etnològic i de les Cultures del Món (MUEC)

▪ Jordi Guixé, director de l'Observatori Europeu de Memòries (EUROM) de la Fundació Solidaritat UB

SESSIÓ I. Experiències a través del patrimoni en conflicte al Museu Etnològic i de les Cultures del Món

Presentació de la iniciativa "(Tr)frican(t)s" per Alberto Lopez Bargados (Universitat de Barcelona)

Presentació i debat dels Tallers de Diàleg Intercultural al Museu Etnològic i de les Cultures del Món

- Sarai Martín (Universitat de Barcelona)
- Lluís Ramoneda (MUEC)
- Youssef El Maimouni (Participant TDI)
- Montserrat Anguiano (Participant TDI).

Modera:

Laida Memba, investigadora a (Tr)frican(t)s

Ponents

Alberto López Bargados és professor d'Antropologia Social a la Universitat de Barcelona. Ha treballat aspectes relacionats amb el colonialisme espanyol a Àfrica. La seva investigació s'ha especialitzat en el nomadisme pastoral, les estructures tradicionals i la religió dels països de la regió del Sàhara.

Sarai Martín López és investigadora predoctoral a la Universitat de Barcelona, on desenvolupa una tesi sobre processos de revisió i reparació dels llegats colonials en el camp museístic. Forma part de l'equip de recerca del projecte (Tr)frican(t)s. Museus i col·leccions davant la colonialitat i és membre del Grup de Recerca en Exclusió i Control Social (GRECS) de la Universitat de Barcelona.

Josep Lluís Ramoneda és cap del Departament de Col·leccions del Museu Etnològic de Cultures del Món de Barcelona.

Youssef El Maimouni és escriptor i educador social. Llicenciat en Filologia Àrab per la Universitat de Barcelona i Màster en Resolució de Conflictes per la Universitat Oberta de Catalunya, compagina actualment la direcció d'un centre per a joves amb l'escriptura. Col·laborador assidu de la revista Masala i de Ràdio Àfrica Magazine.

Montserrat Anguiano és una pintora i poeta afrocatalana, considerada un dels referents de l'art afrodescendent del nostre temps. El 2001, crea un concepte de l'art i la performance, imatge, paraula i veu dansen i aprofundeixen en l'abstracció plàstica. Bevent del figurativisme, retrata la bellesa de la dona, el cos i l'ànima, que capten l'expressió als seus ulls.

Dijous 26 d'octubre del 2023

SESSIÓ 2. Diàlegs sobre la descolonització del patrimoni

16:30-18.30

Taula rodona: Una mirada comparada des de la gestió del patrimoni.

- Jacky Maniacky (The Africa Museum, Tervuren)
- Andrés Gutierrez Usillos (Museu d'América de Madrid)
- Nanette Snoep (Joest Museum Cultures of World de Colonia)

Modera: Oriol Pascual (Museu Etnològic i de les Cultures del Món).

19:00-20:00

Conferència de clausura: La restitució i la qüestió de l'ètica: la museologia postcolonial i el futur de l'art africà a l'Europa postimperial.

A càrrec de Clement Emeka Akpang (Institut d'Estudis Avançats, IAS, Universitat Central Europea, CEU, Budapest)

Presenta: Celeste Muñoz (EUROM - UNED)

Ponents

Jacky Maniacky és cap del Servei "Cultura i Societat" del Museu Reial d'Àfrica Central (RMCA, Tervuren, Bèlgica). Doctor en lingüística africana, des del 2008 ha ampliat la seva recerca sobre el llegat cultural africà a Amèrica, principalment al Brasil.

Nanette Snoep és la directora del Rautenstrauch-Joest-Museum, Kulturen der Welt, a Colònia des del 2019. Antropòloga i gestora cultural, va treballar al Musée du quai Branly, París, i va dirigir les Col·leccions Etnogràfiques Estatals de Saxònia.

Andrés Gutiérrez Usillos és director del Museu d'Amèrica. Doctor en Geografia i Història, té una llarga i reconeguda trajectòria a museus, havent format part dels equips del Museu Nacional del Prado i del Museu de l'Exèrcit. Va ser nomenat subdirector general adjunt de Museus Estatals a la Direcció General de Belles Arts del Ministeri de Cultura el 2008, càrrec que va exercir fins al 2010 quan es va incorporar al Museu d'Amèrica.

Clement Emeka Akpang és Junior Core Fellow a l'Institut d'Estudis Avançats (IAS) de la Universitat Central Europea (CEU, Budapest), on desenvolupa la recerca "Conceptualització de la museologia postcolonial per a artefactes: descolonització de museus europeus i beca d'art africà desoccidentalitzant".